Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 88. — Джерзи Ситі, Н. Дж., второк, 18. цвітня, 1922. — VOL. XXX. — No. 88. — Jersey City, N. J., Tuesday, April 18, 1922. — THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

УРЯД БЕРЕ ВУГЛЕВИЙ СТРАЙК ПІД РОЗВАГУ

ВАШІНҐТОН, 14. цвітня. — На вчерашнім засіданню кабінету президента Гардинґа міністри говорили про вуглевий страйк, нараджуючися над тим, чи не почати урядови якого кроку до зведення до купи обох спорячих сторін.

Хоч міністри припускають, що колись уряд буде таки примушений вмішатися в сю важну промислову боротьбу, мимо сього покищо вони рішилися стояти остронь з огляду на те, що ні одна ні друга сторона в боротьбі не показує ще більшого подражнення ані публика не терпить, бо вугля ще не подорожіло.

Ґенеральний прокуратор (міністер судівництва) Догерті мав заявити на нараді, що він відніс вражіннє підчас своєї подорожи по вуглевих округах, що майнери декотрих околиць схиляються до місцевих переговорів з підприємцями.

ПРЕЗИДЕНТ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ ПЕРЕЧИТЬ ПОГОЛОСЦІ, ПУЩЕНІЙ МІНІСТРОМ

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 14. цвітня. — Дізнавшися, що ґенеральний прокуратор Догерті мав заявити, що майнери хочуть відбувати місцеві конференції з вуглевими підприємствами про нові умови праці, Джан Луис, голова майнерської юнії Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, видав урядову заяву іменем юнії, в котрій перечить тому, немовби які місцеві орґанізації вели тепер приватні або місцеві переговори про справи, які довели до майнерського страйку.

Подібну заяву зложив теж Вілієм Ґрін, секретар і скарбник майнерської юнії.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ ШИРИТЬСЯ

НЮ ЙОРК, 14. цвітня. — Урядники майнерської юнії заявили на основі одержаних звітів, що страйк не-юнійних майнерів шириться далі.

Самуель Гомперс, голова Американської Федерації Праці, котрий прибув сюди нині, заручив іменем сеї орґанізації, що вона буде давати страйкуючим майнерам всяку можливу поміч, яка лише лежить в її силах. На його думку, майнерський страйк вирішить публична опінія.

ЩЕ ОДНА СУДОВА ЗАБОРОНА

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 14. цвітня. — Федеральний суд видав уже трету судову заборону („інджанкшен") проти майнерів. Отсей приказ забороняє урядникам майнерської юнії робити щонебудь такого, через що вуглеві підприємства тратилиби робітників, себто забороняє орґанізувати страйк серед не-юнійних робітників.

ПОЧИНАЮТЬ УЖЕ ВИКИДАТИ МАЙНЕРІВ

АНСОН, ПА., 14. цвітня. — Уряд другого округа майнерської юнії подав нині до відома, що 28 майнерських родин в Ревлок дістало повідомленнє, що вони мають покинути до завтрішного вечера компанічні доми, в котрих вони живуть.

Про подібні поступки зі сторони вуглевих компаній доносять з околиці Питсбурґа, лише що там шериф відмовився доручувати нині прикази забиратися з домів, виправдуючися Великою Пятницею.

ВІДКЛИКАЮТЬ ВІЙСКА З ТКАЛНЯНОГО СТРАЙКУ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 14. цвітня. — Ґубернатор стейту відкликав нині з долини Потакет всі стейтові війска, вислані там для удержання порядку в час страйку. В страйковім окрузі полишено всего лише 25 жовнірів для пересилки табора. Війска пробували в околиці 8 неділь.

ЮНІЯ ОТВИРАЄ БАНК

ШІКАҐО, 14. цвітня. — Кравецька юнія „Амалґамейтид Кловдінґ Веркерс оф Америка" отвирає незадовго свій банк під назвою „Амалґамейтид Бенк енд Траст Ко. Закладний капітал банку буде виносити 200,000 долярів. Юнія має в місті Шікаґо 40,000 членів. На перше приміщеннє для банку винанято канцелярію під 371 Вест Джексон Булвард. Банк буде переховувати передусім фонди місцевих кравецьких юній, яких є тут сто або й більше, а також буде старатися дістати в депозит фонди других державних юній.

ЯПАНСЬКА ОБІЦЯНКА АМЕРИЦІ ПРО КИТАЙ

ВАШІНҐТОН, 14. цвітня. — Американський уряд дістав повідомленнє з Токіо, що япанський кабінет міністрів на свойому послідному засіданню порішив вицофати з Китаю до кінця червня остатні відділи япанського війска, стережучого шантунґську зелізницю.

НА ПОМІЧ ВОЄННИМ КАЛІКАМ

ВАШІНҐТОН, 14. цвітня. — Палата послів ухвалила закон про видаток в сумі $17,000,000 на шпиталі для воєнних калік.

БОРОТЬБА ЗА ЗМЕНЧЕННЄ АРМІЇ

ВАШІНҐТОН, 14. цвітня. — В сенатовім комітеті видатків прийшло нині знов до дебати над питаннєм зменчення американської армії. Один сенатор спротивився обнижуванню армії до 115,000 мужа та домагався армії з 150,000.

АРЕШТОВАНО ДВОХ ЛЮДИЙ ЗА ВИБУХ БОМБ В НЮ ЙОРКУ.

Нюйорська поліція арештувала двох Італіянців за вибух двох бомб в домі при 218 Елдридж стріт, котрий понищив дім і покалічив легко пятеро людий. Обох арештованих замкнено в арештах, поки не скінчиться слідство проти них. Один з арештованих, Фічілі на імя, мав бути недавно випущений на волю зі стейтової тюрми в Сінґ-Сінґ. Поліція обжаловує арештованих, що вони приготовлялися до якоїсь пімсти.

З БОРОТЬБИ ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ.

Питсбурська поліція взялася послідними часами до острої боротьби проти злочинів, що теж навістили се місто правдивою пошестю, як Шікаґо або Ню Йорк. Поліційна дирекція видала поліції скорострільні рушниці і казали ї „стріляти, аби вбивати".

СЕМЬОНОВ В АРЕШТІ.

Ґенерала Семьонова, бувшого сибірського ґенерала, відставлено нині до арешту, бо бондові компанії, котрі давали за нього кавції, запоручені перлами його жінки, зложили перли і вицофали кавції. Звертаючи запоруку, бондові компанії заявили, що проти ґенерала піднесено такі закиди щодо його відношення до американських жовнірів на Сибіри, що се противиться американському патріотизмови. Далші зусилля приятелів ґенерала дістати кавцію показалися безуспішними, і власти замкнули його в тюрмі.

СЛІДСТВО В СПРАВІ СЕМЬОНОВА В СЕНАТІ

Сенатовий комітет праці і виховання, котрий розсліджує справу депортації ґенерала Семьонова, збирається застановлятися не лише над самим питаннєм депортації, але й над важним політичним питаннєм, чи декотрі аліянтські держави не помагали Семьонови в його боротьбі проти Американців. В сенаті підшептують, що Франція та Япан підпомагали своїми грішми проти-американську кацію на Сибіри, і кількох сенаторів лагодиться подати внесеннє на розслідженнє сих чуток.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР В НОРФОВК.

В четвер вибух в ночи великий пожар в Берклі, передмістю Норфовк в стейті Верджінії, і змів з лиця землі 100 домів. Шкода виносить понад 10 міліонів долярів. Пятьсот родин опинилося без даху над головою.

ПОЛІСМЕН ЗАБИВ АДВОКАТА, ВГАНЯЮЧИ ЗА ЗЛОДІЄМ.

Слідство, зарядхене прокураторією над смертю нюйорського адвоката Генрі Кровна, що погиб недавно в білий день на вулиці в Ню Йорку від кулі підчас погоні поліції за злодіями, виказало, що Кровн погиб таки від кулі полісмена, а не від кулі злодія, відстрілюючогося від поліції. Суд зняв зараз закид убийства, який він був підняв проти двох людий, арештованих за крадіж і стрілянину, однак полісмена не буде обжалувати за стріляння, котре признано чистим випадком.

ПО ВИПЛАТІ.

Доносять зі Шамокин, в стейті Пенсилвенія, що кількох страйкарів, діставши послідну передстрайкову виплату, вибралося на їзду автом, і їх автомобіль скрутився на дорозі і звалився в рів, придушуючи під собою усіх їдучих в ньому. Чотирох було ранених тяжко; лікарі кажуть, що один з них, Андрій Жеґовський на імя, помре.

ВОРОЖИТЬ ХОЛОДНЕ ЛІТО.

Доносять з Кейн, в стейті Пенсилвенія, що там живе якийсь Вілієм Алтмен, мисливий, відомий навкруги зі своєї здібности вгадувати наперед погоду. Ґазети подають, що сей пророк остерігає, щоби люди не давали дуритися кількома справді літними днями, що появилися передвчасно в першій половині цвітня, бо сегорічне літо буде таке холодне, що так холодно ще не було від року 1879. „Починаючи від 15 цвітня", — каже Алтмен, — „буде холод, зимні вітри, дощ, сніг і плюта. Се буде найзимнійше літо від 1879. року коли кукурузяні кияхи померзли так, що навіть худоба не хотіла їх їсти. Майте все свою верхну одіж під руками, бо вона вам придасться майже кождого дня. Се буде дуже кепський рік на соломяні капелюхи, а дівчата будуть мати дуже мало нагоди показувати тонкі панчохи".

АМЕРИКАНЦІ БУДУТЬ БРАТИ УЧАСТЬ В РІЛЬНИЧОМУ КОНҐРЕСІ.

ВАШІНҐТОН, 13. цвітня. — Секретар Гюз подає до відома, що американський уряд приняв запросини італійського уряду на межинародний рільничий конґрес, що має відбутися в Римі дня 8. мая. Американський уряд рівночасно проголосив лісту американських делеґатів на сей конґрес.

ПЕРЕТЯЖЕНИЙ УРЯДНИК.

В Атлентик Ситі, в стейті Ню Джерзі, зрезиґнував зі свого уряду Гайрем Стілмен, комішенер Федерального прогибіційного уряду. За причину своєї резиґнації подав він перетяженнє працею. Каже він, що прогибіційний уряд має такий навал праці, що він ніяк не може сьому подолати. До того заплата зовсім не відповідає праці, бо уряд платить лише по 5 долярів за кожде засіданнє без огляду на те, кілько справ на ньому полагоджено.

ДО СТОВПІВ, ЩО ПІДПИРАЮТЬ НЕБО

Поліція міста Йонкерс, під Ню Йорком, арештувала оногді двоє дівчат, котрих одна мала 5, а друга 4 роки. Вибралися вони з дому на забаву в своїм діточім „автомобіли". Доїхавши до головної улиці міста, діти постановили розслідити світ троха далі, а можливо навіть доїхати до кінця світа. З тою думкою пустилися доло Бродвейом, що веде в Ню Йорк. За кілька годин їзди вони дійсно опинилися вже в Ню Йорку. Тут їм відхотілося вже шукати кінця світа, і вони стали випитувати за дорозу домів. Як звечеріло, і діти почали плакати, один полісмен забрав їх із собою на поліційну стацію. За якийсь час до поліційної стації наспіли вже запити з йонкерської полції, чи не мають вони вістий про такі-а-такі діти. Се занепокоєні родичі донесли поліції про зникненнє дтий.

МОСКАЛІ НАРІКАЮТЬ, ЩО НЕ ДІСТАЮТЬ ДОБРИХ ВІДОМОСТИЙ З ҐЕНУЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 14. цвітня. — Большевицька урядова телеґрафічна аґенція Роста нарікає, що не дістає добрих і докладних звідомлень з ґенуенської конференції. Особливо докоряє, що не одержує заяв комісаря Чічеріна, а як деколи й дістане які, то так покручені, що годі їх зрозуміти.

ІРЛЯНДІЯ НЕ МАЄ СПОКОЮ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 14. цвітня. — В Даблині повстало нині велике занепокоєннє серед населення наслідком заговору 300 зоружених приклонників Де Валери, котрі захопили у свої руки 4 публичні будинки.

Ірляндські власти не виступили чинно проти заговірників.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО
ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.
ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ.

РОСІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ҐЕНУЇ ВИСТУПАЄ РІШУЧО ПРОТИ АЛІЯНТСЬКИХ ПРЕДЛОЖЕНЬ ВІДДАЧІ РОСІЇ ПІД ЧУЖУ КОНТРОЛЮ

ҐЕНУЯ, Італія, 14. цвітня. — Російська делеґація на ґенуенську економічну конференцію виступила рішучо і різко проти предложень аліянтських знавців для розвязки теперішнього російського питання.

Члени російської делеґації заявляють, що ті предложення відкидають і про них не хотять навіть говорити. Натомісць вони предложать конференції свої умови і будуть домагатись, щоби принято їх яко засади для відбудови Росії.

Російський делеґат Кристіян Раковський на фінансовій комісії говорив більше як годину, викладаючи свої теорії, як розвязати питаннє економічної відбудови Европи і Росії.

Потім він закликав до себе представників преси, яким переказав свої погляди. Плян аліянтських знавців він назвав дурним і дитинячим. Він заявив, що 150,000,000 (!!!) Москалів ніколи не згодиться визбутись свого права суверенности і піддатись під контролю чужих держав.

Аліянти, казав Раковський не здають собі справи з ситуації, коли виходять з такими плянами як у звідомленню їх знавців. Одначе можуть бути певні, що російська делеґація їх не прийме. Вона предложить свої умови, які можуть бути дійсно підставою порозуміння й економічної відбудови Европи й Росії. Щодо довгів то сказав, що не тільки Росія має зобовязання супроти аліянтів, але також аліянти мають зобовязання супроти Росії за шкоди, які нанесли їй наїздами Колчака, Денікіна і Юденіча. Одначе російська делеґація, продовжує він, не приїхала для боротьби, але для згоди і порозуміння, тому сеї справи не вивдвигала.

ФРАНЦІЯ МАЛО НЕ РІШИЛА ПОКИНУТИ ҐЕНУЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ҐЕНУЯ, Італія, 14. цвітня. — Француський міністерський кабінет вчера обговорював справу участи Франції в ґенуенській конференції.

Премієр Пуанкаре представив ситуацію, почім була дискусія і голосованнє. Ледви незначна більшість кабінету заявилась за тим, щоби покищо ще тимчасово Франція брала участь в ґенуенській конференції.

Голова француської делеґації в Ґенуї Люї Барту телеґрафував до премієра Пуанкаре, що економічна конференція може взяти під наради справу обмеження зоружень на европейському континенті а також справу воєнних відшкодовань і питався, яке в тій справі становище француського правительства.

У відповідь на се премієр Пуанкаре скликав засіданнє міністерського кабінету.

На засіданню дебата була дуже горяча. Деякі міністри були за тим, щоби Франція сейчас покинула ґенуенську конференцію. Але самий премієр Пуанкаре був проти наглого зірвання конференції, а також і деякі міністри були проти сього, кажучи, що тоді впала би на Францію одвічальність за розбиттє конференції.

В усякому разі майже половина кабінету була за покиненнєм ґенуенської конференції, що є рівночасно заповідю, що Франція готова кождої хвилі покинути економічну конференцію, якщо на ній вирине серіозно справа зоружень в Европі і справа воєнних відшкодовань аліянтам.

АЛІЯНТИ НЕ МОЖУТЬ ПОГОДИТИСЬ У СПРАВІ ЗВІТУ СВОЇХ ЗНАВЦІВ ДЛЯ РОЗВЯЗКИ РОСІЙСЬКОГО ПИТАННЯ

ҐЕНУЯ, Італія, 14. цвітня. — Аліянтські делеґації не можуть погодитись у справі звіту своїх знавців про російське питаннє.

Британська й італійська делеґація вважає, що умови, які знавці предложили, є заострі і тому домагаються, щоб їх змінити так, аби російська делеґація могла їх приняти.

НІМЕЧЧИНА ПРИЙМАЄ АЛІЯНТСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛЯН

ҐЕНУЯ, Італія, 14. цвітня. — Німецька делеґація на ґенуенській конференції заявила, що приймає звіт аліянтських знавців у справі фінансових предложень для економічної відбудови Европи.

СНІДАНОК У ЛОЙДА ДЖОРДЖА

ҐЕНУЯ, Італія, 14. цвітня. — Нині рано були на сніданню у віллі британського премієра Лойда Джорджа голова француської делеґації Барту, італійський міністер заграничних справ Шанцер, бельґійський делеґат Тейні і російські делеґати Чічерін і Літвінов.

На сніданню обговорювано ріжні справи, а особливо росіське питаннє.

МОСКАЛІ ПРОТИ ФРАНЦІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 15. цвітня. — Московські большевицькі ґазети виступають різко проти Франції ізза її становища на ґенуенській конференції, а зокрема ізза змагань Франції, щоби взяти Росію під аліянтську контролю яко другорядну неупорядковану державу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

Оголошення редакція не відповідає

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ „УМИ".

В одній зі своїх статий про большевицьку Росію, Ема Ґольдман подає дуже влучну характеристику большевицьких умів.

Ще ніколи не було в світі уряду, котрий каявбися так часто і так богато разів, як большевицький уряд. Большевицькі комісарі що години просто бються в груди, стогнючи: „Я согрішив. Я согрішив." Особливо їх провідник Ленін показується скорим до каяття. Навіть в Росії, котра привикла до необдуманих постанов та необдуманих каять, каючася натура Леніна викликає насмішку. Там собі говорять про Леніна, що їх зовсім не здивувалоби, якби так одного дня Ленін виступив зі заявою, що ціла його жовтнева революція була одною великою похибкою...

Та каяття в Леніна не досить. Його каяття відбувається зовсім інакше, як воно відбувалобся в кого инчого. Ленінове каяннє чисто большевицьке, або, мігби дехто сказати, чисто московське. Як він кається, то він не признає слушности своїм колишнім противникам. Боже борони! Коли він перепирає якусь думку, він арґументує, що сього вимагає революція. Пролетарсько-селянська революція! Він не арґументує спокійно проти противників. Він їх лає. Хто проти мене, той зрадник пролетаріяту, селяньства, революції, той контра-революціонер, той буржуй! Ось такі „докази" Леніна. Попри нього вже найдуться большевицькі вчені ,що докажуть „науково", що погляди Леніна се послідний вислів науки, що се послідне слово поступу ,що се послідний щебель на драбині революції. Служки та підсусідки большевизму, з „переконання" і за монету!

Коли за кілька місяців або за кілька тижнів прийдеться Ленінови зміняти фронт і валити те, що він проголошував передтим як послідний вислід революції та сущний вираз комунізму, він ні одним словом не признасть слушности своїм чесним противникам, що помилковість поглядів Леніна вказували давно передтим. Він без заикування викладає „свою" нову науку, називаючи її знов послідним вислідом комуністичної думки, конечним вимогом комуністичної політики, остатним щеблем в розвою руської революції. Як проти нього повстануть які опоненти, які далися переконати його попередними виводами і зачнуть вказувати на те, що він самий говорив лише кілька місяців тому назад, то Ленін знов не бавиться з ними в ніяке розумованнє. Він їх злає дітваками, які не розуміються на потребі зміни, виткне їм діточу наївність. І вчені уми, що в літі доказували, що революційний шлях Росії вимагає сього-а-сього, в зимі беруться з таким самим червоним революційним запалом доказувати, що революція вимагає зовсім щось противного. Одного дня вони на приказ Леніна доказують, що се біле, і що кождий, хто там бачить чорне, є контра-революціонер, буржуй, запроданець і наймит межинародного капіталу і т. д. і т. д., а на другий день ті самі людці з таким самим завзяттєм виводять, що контра-революціонером і буржуєм і запроданцем і прочія і прочія є той, що говорить так, як говорив Ленін учора.

Характеризуючи в той спосіб большевицькі уми, Ема Ґольдман не називає їх ані подлими, ані скривленими, ані рабськими, ані безхарактерними. Вона лишає кождому читачеви назвати їх, як се йому подобається. Не старається вона теж прослідити до жерела причини сеї умової безхарактерности большевицьких письмаків. Не подає сього певно тому, бо причина такого сумного явища аж надто ясна. Причина соромної умової безхарактерности умових провідників московського большевизму, яка дозваляє їм голосити одного дня одно і переслідувати всіх, що сього не приймають, а на другий день голосити щось зовсім противного і переслідувати знов тих, що держаться голощеного вчора, являється природним випливом доґматичности всеї большевицької „науки". Через те, що кождий большевицький комісар уважається не лише урядником, але й рівночасно голосителем одиноко розумної науки, він не боїться переслідувати кождого, що не приймає його поглядів. Кілько разів в історії людства горстка людий признала себе непомильним жерелом якоїнебудь правди, тільки разів за таким проголошеннем напихалися тюрми, розлягалися стогни катованих, лилася кров мучеників за свої погляди. Кількасот літ тому західна Европа, а по части навіть Америка переживала епоху такого нетерпимого доґматизму в справах реліґії. Кожде майже віроісповіданнє переслідувало друге як висланників чорта. Богато жертв замучено, заки людство додумалося до безглуздности диктовання одиноко розумної віри одною людиною другій. Що людство пережило в Европі в справах віри, те люди переживають нині в Росії в справі політики та господарства. Упадок нетерпимости в справах реліґії дає нам надію, що так само впаде нетерпимість в других справах. Імена большевицьких катів свобідного розвою людської думки будуть колись поставлені попри еспанських інквізиторів та пуританських апостолів праведности.

ПОСИЛАЙТЕ ТЕЛЄҐРАМИ ДО ҐЕНУЇ!

Адресувати так:

ECONOMIC CONFERENCE, GENOA, ITALY.

Про висилку каблеґрам повідомляти українські і місцеві американські часописі.

У КАЛАМУТНІЙ ВОДІ.

Замах на Милюкова та убивство Набокова. — Зїзд „конституційних монархістів". — Загадкова поведінка большевицької рептилії. — Де шукають, а де треба шукати орґанізаторів замаху. — Вони і ми.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Про Берлін Москалі тепер кажуть, що се дуже гарне місто — шкода тільки, що тут забагато Німців. Справді, Москалі цілком обмосковили німецьку столицю, зробили з неї другу Москву чи Одесу, або, як пожартувала цими днями московська большевицька „Правда" — „мирно її здобули". Настільки „здобули", що навіть свої партійні рахунки починають тут зводити, не спиняючись перед публичними бійками та крівавими атентатами. Зовсім як удома!

Перед кількома місяцями берлінську людність схвилював зухвалий напад узброєної банди на помешканнє російського полковника Фрейберґа, що був тут військовим заступником славнозвісного отамана Семенова з Далекого Сходу. Скористувавшись відсутністю Фрейберґа, банда підїхала автом до його помешкання й забрала з собою кілька скринь з документами та актами.

Трохи пізнійше якийсь бувший російський офіцер, на імя Таборицький, напав на вулиці на бувшого російського військового міністра Олександра Ґучкова й побив його парасолькою. Публика розборонила їх, а поліція незабаром випустила напастника, бо мотиви нападу були „політичні" й сам Ґучков попрохав не робити з цеї справи шуму.

Три дні тому, 28. березня, ця серія скандальних московських подвигів у чужій столиці увінчалася крівавою подією. В залі тутешньої Фільгармонії читав відчит про свою недавню подорож до Америки російський політичний провідник Павло Мелюков. Підчас павзи двоє бувших російських офіцирів з криками: отсе тобі за помордовану царську родину!" кинулися з револьверами на Милюкова й почали в нього стріляти. В переповненій народом залі счинився страшний переполох. Милюков упав. Кулі полетіли понад ним... Коли стрілянина скінчилась, то виявилось, що самому Милюкову нічого не сталося (вчасно впав!), а забито редактора тутешньої правокадетської російської часописи „Руль" Володимира Набокова й поранено більш або менш тяжко 5 чи 6 осіб.

Обох справців замаху пощастило тут же на місці зловити. Це нетрудно було й зробити, бо один з них, вистрілявши всі кулі з обох своїх револьверів, ще намагався сказати промову, щоб пояснити мотиви свого вчинку. Коли обох паничів одведено до поліції й запитано про їх імена, то виявилось, що один з них є той самий Таборицький, що кілька місяців тому побив Ґучкова, а другий — його товариш Шабельський-Борк. Обидва заявили себе переконаними монархістами й сказали, що давно вже постановили забити Милюкова за те, що він свого часу причинився до упадку царської влади в Росії й до замордовання царської семї. Довідавшись, що Милюков живий, а забитий є Набоков, вони сказали:

— На Милюкова ще знайдеться местник! А Набокову так і треба ,бо й на нього, як на колишнього співробітника та однодумця Милюкова, падає частина вини за нещастя, що спіткали Росію...

Цей крівавий злочин, такий брутальний і з погляду кождої нормальної людини такий безглуздий, звернув нарешті увагу берлінської поліції на тутешні російські монархістичні орґанізації. Було ясно, що Шабельський і Таборицький, які досі жили в Монахові в досить скрутних матеріяльних обставинах, мусіли від когось дістати допомогу, щоб приїхати до Берліну, купити собі нові убрання й жити в готелі. Від кого-ж вони могли її дістати? Очевидно, від російських монархістів.

І тут виявився другий цікавий факт. Власне виявилось, що в Берліні вже третій день відбуваються наради російського монархістичного зїзду при участи делеґатів як з Німеччини, так і з Далекого Сходу, Сербії, Болгарії, Царгороду — ціла тепла компанія чорних круків! Виявилось ще більше: що поліція знала про той зїзд і навіть посилала на його наради своїх аґентів, володіючих російською мовою...

Ситуація вийшла досить конфузна! Поліції нічого більш не лишалося, як заарештувати цілий зїзд... Але як свого часу вона випустила Таборицького після його нападу на Ґучкова, так і тепер після короткого допиту випущено участників монархічного зїзду. Останні, розуміється, урочисто заявили, що нічого спільного з замахом не мають, осуджують його суворо й навіть ухвалили резолюцію з висловом співчуття вдові Набокова. Тим справа й скінчилася. Зїзд радить далі, Шабельський і Таборицький почувають себе героями й певно дістануть яких пару років вязниці, а німецька поліція про людське око ще робить якісь пошукування серед баварських і берлінських монархістів, наче ті такі дурні, щоб не зуміли сховати кінців у воду...

Так виглядає зовнішній, так би мовити — хронікерський бік справи. Але ця справа має ще й внутрішній, далеко глибший і цікавійший бік. Власне, ані російські круги, дуже схвильовані цею крівавою подією, ані німецька поліція, яка з обовязку повинна нею займатися, не звернули своїх очей у ту сторону, де, здавалося-б, треба шукати справжніх орґанізаторів замаху на Милюкова й убивство Набокова. А та сторона — **большевицька!**

Нема сумніву, що **в останній стадії** зорґанізували й виконали замах російські монархісти, коли не ті самі, що радили тепер на зїзді, то инші, духово й орґанізаційно дуже до них близькі й тісно з ними звязані. Але що **за спиною монархістів тут стояли большевики** — ця думка напрошується сама собою й це можна досить легко довести.

Колиб монархістам справді лежало на тім, щоб покарати винних в упадку царської влади й занепаді Росії, то їм треба було-б карати большевиків і тільки їх. І Керенський, і Милюков, і Ґучков, як і всі члени добольшевицького „временного правительства", з найбільшою пошаною ставились до царської родини й до всіх „святих засад" старого ладу: монархії, приватної власности й реліґії. Милюков благав великого князя Михайла Олександровича приняти реґентство над Росією „до вибору законного царя", а Керенський навіть ручку поцілував у цариці, випроважаючи її з Петербугу. Що до Ґучкова й Львова, то це й тепер переконані монархісти, якими вони були ціле своє життя. А прецінь же всі ці особи стоять у монархістів на лісті засуджених до смерти. Завіщо-ж?

Натомісць большевики **фактично** замордували царську родину, знищили приватну власність, зробили монархістів старцями й жебраками, насміялись над православною вірою, — словом, причинили монархістам найтяжші рани та обиди. Але якраз її монархісти не зачіпають. У Берліні тижнями й місяцямиживуть большевицькі ватажки Радек, Раковський, Зиновєв, Бухарин, Красин, Крестинський, Керженцев, Ганецький, живуть собі цілком вільно й не криючись — а проте навіть волос з їх голови не впаде. Чому-б то так? Чому монархісти не звернуть проти них своєї караючої руки?...

Не бійтеся, не звернуть! Хай би навіть сюди приїхали самі Ленін і Троцький — монархісти навіть їх не зачеплять. Бо **монархісти й большевики мають спільний інтерес.** Большевики гірше всього бояться не монархістів, знаючи, що монархія в Росії не повернеться, а тих поміркованих елементів, які по них могли-б прийти до влади. А монархісти так саме бояться тих елементів, добачаючи в них своїх головних політичних суперників у майбутній побольшевицькій Росії. На цім спільнім інтересі й дійшло до порозуміння між монархістами й большевиками. **Монархісти служать у большевицьких установах, монархісти дістають закордоном гроші від большевицьких аґентів, монархісти виконують для большевиків ріжні брудні доручення.** Це — не фантазії, а документально встановлені факти.

Хто ще сумнівається, що правдивих орґанізаторів убивства Набокова треба шукати де-небудь у таємних відділах большевицьких посольств закордоном, того може в цім переконати загадкова поведінка тутешньої большевицької рептильки — ґазети „Новий Мир" — в останніх днях. Коли стався злочин у Фільгармонії, всі тутешні часописи, як російські, так і німецькі гаряче на то відгукнулись. Один тільки „Новий Мир" надрукував суху й коротку замітку, наче десь когось переїхало автом. Зате в цім самім числі була надрукована дуже довга й дуже докладна стаття про монархічний зїзд: хто є на зїзді, над чим там радять і т. д. Звідки „Новий Мир" дістав ті відомости, коли зїзд був строго-конспіративний і ні одна стороння душа про нього не знала? Відгадку знайти легко: большевики мали на їзді „своїх людей"...

Так, большевики мають тепер всюди своїх людей („все куплю!" — сказало золото), — але найбільше серед російських монархістів. І коли-б справді настав час виявити, хто був дійсним орґанізатором крівавого злочину з дня 28. березня, то його треба було-б шукати де-небудь на Маасенштрасе (дім большевицького посольства) чи десь близько коло того. Та, мабудь, час для того ще не настав.

Зрештою, може німецька поліція й мудро робить, що не так пильно приглядається до того, що коїться в російських еміґрантських кругах. Для неї всі Росіяне — чужинці, й коли вони взаємно поїдають один одного, як павуки в шклянці, то це їх приватна справа.

З нашого, українського, становища справа виглядає приблизно так саме. При всім нашім співчутті до забитого Набокова, як до людини, й при всій нашій огиді до тих, що доконали над ним цей злочин, ми все-ж повинні зазначити, що Україні однаково не по дорозі ні з Милюковим, ні з Набоковим, ні з російськими монархістами, ні з большевиками. У на своя доля і свій шлях широкий. А коли тут ширше описано останню подію, що так схвилювала каламутну воду російської еміґрації в Берліні, то єдино для того, щоб показати, яка та вода справді брудна й каламутна й як у ній все перемішалося в один темний і крівавий вузол.

Вреба знати й своїх ворогів

Берлін, 31. березня.

Радянин.

ДУМА ПРО УКРАЇНУ.

У Берліні вже від року перебуває український бандурист Василь Ємець. Молода ще людина, він своїм співом і прегарною грою на бандурі так добре наслідує старих наших бандуристів, що у слухачів нераз сльози навертаються на очі.

Василь Ємець виконує не тільки старі українські думи, але складає й свої власні, підробляючись і тут дуже добре під старовину. Одна його дума має тут особливий успіх і незмінно зворушує слухачів до глибини душі. Ось та дума:

Чого плачеш, Україно,
Чого зажурилась?
Чого твоя голівонька
Сумно похилилась?
Нещаслива я вродилась,
Гірку долю маю,
Бо не бачу своїх діток
У щастю, у раю.
Кругом біда, кров та муки,
Без хрестів могили...
А скількиж там моїх діток
Навіки спочило!
Стоять ниви неорані,
Попалені села...
Течуть річки кровавії...
Розшарпані землі!
Сини мої нерозумні,
Ворогом побиті,
Розєднались, розбрелися
По широкім світі.
Одні стогнуть по таборах,
Ні на що звелися;
Другі Москві та Ляхові
За гріш продалися...
Мене саму розпинають
Сусідоньки милі,
Точуть з мене кров, як воду,
І чужі, і рідні!
Ой цвіте-ж мій, мої діти,
Де ви, озовіться?
Як катують вашу матір,
Прийдіть, подивіться!...

Треба чути, як сам Ємець співає цю думу в супроводі своєї бандури. Вражіннє від того не співу, а плачу української душі, залишається незвичайно глибоке й сильне.

Р—н.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ У ЛЬВОВІ

„Гурток українських діячів мистецтва" робить старання, щоби у Львові заснувати академію мистецтв (штук), яка була би центром мистецького життя східних земель України. Біля заснування такої академії прцює вже тепер поважне число мистців з Галичини й еміґрантів з Великої України.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КІЛЬКО ПООДИНОКІ ГРОМАДИ ЗЛОЖИЛИ ДОСІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Ч. 1319

(18-тий виказ).

До дня 11-го цвітня с. р. зложили українські громади в Америці на Позичку Національної Оборони слідуючі суми:

1.	Chicago, Ill.	$8,380
2.	New York City	7,375
3.	Philadelphia, Pa.	5,455
4.	Jersey City, N. J.	3,946
5.	Cleveland, O.	2,975
6.	Newark, N. J.	2,900
7.	Woonsocket, R. I.	2,845
8.	Syracuse, N. Y.	2,005
9.	Hamtramck, Mich.	1,810
10.	Brooklyn, N. Y.	1,760
11.	Carnegie, Pa.	1,485
12.	Scranton, Pa.	1,455
13.	Buffalo, N. Y.	1,401
14.	Elizabeth, N. J.	1,385
15.	Detroit, Mich.	1,285
16.	Chester, Pa.	1,277
17.	Perth Amboy, N. J.	1,230
18.	Baltimore, Curtis Bay, Md.	1,130
19.	Rochester, N. Y.	1,065
20.	S. S. Pittsburgh, Pa.	995
21.	Shamokin, Pa.	920
22.	Passaic, N. J.	900
23.	Minneapolis, Minn.	880
24.	N. S. Pittsburgh, Pa.	800
25.	New Haven, Conn.	780
26.	Manville, R. I.	765
27.	Wilkes Barre, Pa.	750
28.	Wilmintgon, Del.	745
29.	Centralia, Pa.	710
30.	Youngstown, O.	640
31.	Yonkers, N. Y.	630
32.	Allentown, Pa.	610
33.	Boston, Mass.	610
34.	Bayonne, N. J.	590
35.	Amsterdam, N. Y.	562
36.	Little Falls, N. Y.	560
37.	St. Joseph, Mo.	550
38.	Minersville, Pa.	520
39.	Bakerton, Pa.	485
40.	St. Louis, Mo.	475
41.	Millville, N. J.	465
42.	McKees Rocks, Pa.	460
43.	Trenton, N. J.	445
44.	Manchester, N. H.	425
45.	Olyphant, Pa.	425
46.	Hanover, Rhone Sta. Pa.	405
47.	Shenandoah, Pa.	389.20
48.	Cohoes, N. Y.	370
49.	Ambridge, Pa.	355
50.	Auburn, N. Y.	355
51.	Avoca, Pa.	355
52.	McAdoo, Pa.	340
53.	Addison, Conn.	320
54.	Jamaica, N. Y.	320
55.	Bridgeport, Pa.	315
56.	Cornell, N. Y.	300
57.	Frankford, Phila., Pa.	290
58.	Utica, N. Y.	290
59.	Providence, R. I.	280
60.	Stapleton, N. Y.	275
61.	Altoona, Pa.	270
62.	Rossford, O.	245
63.	Northampton, Pa.	230
64.	Arnold, Pa.	215
65.	West Easton, Pa.	215
66.	Holyoke, Mass.	210
67.	Wilton, N. D.	210
68.	Mattituck, N. Y.	205
69.	Racine, Wis.	205
70.	Rome, N. Y.	205
71.	Yorkville, O.	200
72.	Jeanette, Pa.	195
73.	Paterson, N. J.	195
74.	Stamford, Conn.	195
75.	Braddock, Pa.	185
76.	Woodhaven, N. Y.	185
77.	Desloge, Mo.	180
78.	Harra, Okla.	175
79.	Milwaukee, Wis.	175
80.	Washington, D. C.	175
81.	Hazleton, Pa.	170
82.	Glastonbury, Conn.	165
83.	Elmira, N. Y.	150
84.	Lancaster, N. Y.	150
85.	St. Paul, Minn.	150
86.	Hartford, Conn.	145
87.	Kansas City, Kan.	145
88.	Northumberland, Pa.	145
89.	Bethlehem, Pa.	140
90.	Danbury, Conn.	140
91.	Mt. Carmel, Pa.	140
92.	Sayre, Pa.	140
93.	Whitestone, N. Y.	137
94.	Astoria, N. Y.	135
95.	East St. Louis, Mo.	135
96.	Raritan, N. J.	135
97.	Spring Valley, N. Y.	135
98.	Carteret, N. J.	130
99.	Wheeling, W. Va.	130
100.	Coaldale, Pa.	125
101.	North Tonowanda, N. Y.	125
102.	Pittsfield, Mass.	125
103.	Ramey, Pa.	125
104.	Peoria, Ill.	115
105.	Latrobe, Pa.	107
106.	Nanticoke, Pa.	105
107.	New Britain, Conn.	105
108.	Olean, N. Y.	105
109.	Ford City, Pa.	100
110.	Frankfort Heights, Ill.	100
111.	Granville, N. Y.	100
112.	Houston, Texas	100
113.	Phillipsburg, N. J.	100
114.	Sanborn, N. Y.	100
115.	Titusville, Pa.	100
116.	West Park	100
117.	Central Falls, R. I.	95
118.	St. Michael, Pa.	95
119.	Erie, Pa.	95
120.	Gary, Ind.	90
121.	Vandergrift, Pa.	90
122.	Lawrence, Mass.	85
123.	Tams, W. Va.	85
124.	West Pullman, Ill.	85
125.	Clayville, N. Y.	80
126.	Toledo, O.	80
127.	Willimantic, Conn.	80
128.	Bridgeport, Conn.	75
129.	Canonsburg, Pa.	75
130.	Portland, Oreg.	75
131.	Sanquoit, N. Y.	75
132.	Benwood, W. Va.	70
133.	Camden, N. J.	70
134.	Butler, Pa.	69
135.	Albany, N. Y.	65
136.	Lorain, O.	65
137.	Plainsboro, N. J.	65
138.	Speonk, N. Y.	65
139.	Nesquehoning, Pa.	60
140.	Palmer, Mass.	60
141.	Plainfield, N. J.	60
142.	So. Deerfield, Mass.	55
143.	Turners Falls, Mass.	55
144.	Dawson, Pa.	50
145.	Harvey, Ill.	50
146.	Hastings on Hudson, N.Y.	50
147.	Keipert, Pa.	50
148.	Lakewood, O.	50
149.	Majestic, Ky.	50
150.	New Castle, Pa.	50
151.	Ormrod, Pa.	50
152.	Phoenixville, Pa.	50
153.	Port Jervis, N. Y.	50
154.	Simpson, Pa.	50
155.	Smoke Run, Pa.	50
156.	Taylorville, Ill.	50
157.	Winding Gulf, W. Va.	50
158.	Adams, Mass.	45
159.	Hammond, Ind.	45
160.	Middletown, N. Y.	45
161.	Middle Village, N. Y.	40
162.	Bairdford, Pa.	35
163.	Decatur, Ill.	35
164.	Lopez, Pa.	35
165.	Ludlow, Mass.	35
166.	Mhitinsville, Mass.	35
167.	Ansonia, Conn.	30
168.	Mahanoy City, Pa.	30
169.	Palmerton, Pa.	30
170.	Slickville, Pa.	30
171.	St. Francois, Mo.	30
172.	Wellsburg, W. Va.	30
173.	Barnesboro, Pa.	25
174.	Bentleyville, Pa.	25
175.	Fall River, Mass.	25
176.	Herkimer, N. Y.	25
177.	Johnstown, Pa.	25
178.	Leisenring, Pa.	25
179.	Loomis, N. Y.	25
180.	Mahanoy Plane, Pa.	25
181.	Monessen, Pa.	25
182.	Nazareth, Pa.	25
183.	Niagara Falls, N. Y.	25
184.	Oxford, N. J.	25
185.	Pottstown, Pa.	25
186.	Putnam, Conn.	25
187.	River Falls, Wis.	25
188.	Rutland, Vt.	25
189.	Unity Cta., Pa.	25
190.	Warren, R. I.	25
191.	Webster, Mass.	25
192.	Westbury, N. Y.	25
193.	West Rutland, Vt.	25
194.	Worcester, Mass.	25
195.	Bath, Pa.	20
196.	Bayside, N. Y.	20
197.	Carlisle, W. Va.	20
198.	Great Neck, N. Y.	20
199.	Taylor, Pa.	20
200.	Aliquippa, Pa.	15
201.	Augusta, Ga.	15
202.	Binghamton, N. Y.	15
203.	Des Moines, Ia.	15
204.	Westerly, R. I.	15
205.	Auburn, Wash.	10
206.	Battle Creek, Mich.	10
207.	Blue Stores, N. Y.	10
208.	Brockton, Mass.	10
209.	Carson, Minn.	10
210.	Coal Ridge, O.	10
211.	Crabtree, Pa.	10
212.	Crompton, R. I.	10
213.	Durhamville, N. J.	10
214.	East Douglas, Mass.	10
215.	Luzerne, Pa.	10
216.	Garfield, N. J.	10
217.	Glen Carbon, Pa.	10
218.	Harrison, N. J.	10
219.	Ironwood, Mich.	10
220.	Leechburg, Pa.	10
221.	Long Island, N. Y.	10
222.	Lyon Falls, N. Y.	10
223.	Madison, Ill.	10
224.	Malvern, Pa.	10
225.	Mishawaka, Ind.	10
226.	Ogdensburg, N. Y.	10
227.	Oxford Furnace, N. J.	10
228.	Parksville, N. Y.	10
229.	Ramsen, N. Y.	10
230.	Rockland Lake, N. Y.	10
231.	Sayesville, R. I.	10
232.	Seymour, Conn.	10
233.	WashingtonDepot, Conn.	10
234.	Westport, Mass.	10
235.	Wilmerding, Pa.	10
236.	Williamstown, N. J.	10
237.	Williams Wille, N. Y.	10
238.	Acosta, Pa.	5
239.	Cambria, Pa.	5
240.	Chalfont, Pa.	5
241.	Gorham, N. D.	5
242.	Hadley, Mass.	5
243.	Nemacolin, Pa.	5
244.	Tresckow, Pa.	5
245.	Watervliet, N. Y.	5

Не ждіть на нікого!
Не здавайтесь на нічию поміч!
Орґанізуйте позичку у Вашій місцевости самі сейчас!

Гроші висилайте на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, (Dept. 2)
1901 Columbia Rd., N. W., Washington, D. C.

ПРЕСА В НІМЕЧЧИНІ.

По статистичним обчисленням в Німеччині виходить около 4.000 часописів, з яких 28 має наклад поверх 100.000, 53 до 100.000, 555 до 50.000, 583 до 10.000 і 2470 до 5.000 примірників. Десята частина тих ґазет належить до соціялістичної преси. Буржуазна преса числить 25 міліонів передплатників, соціялістична 4 міліони.

МІСІЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Українська совітська місія Червоного Хреста виїзджає з Харкова до Варшави і Праги. З Праги удасться вона до Ґенуї на Міжнародню конференцію Червоного Хреста.

Крайна пора кінчити Позичку Національної Оборони!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ТОВАРИСТВА І ГРОМАДЯНИ:—

ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ МОЖЛИВО ЯК НАЙСКОРШЕ ДОПОВНИТИ І ПЕРЕВЕРШИТИ 100,000-ну УКРАЇНСЬКУ ПОЗИЧКУ В АМЕРИЦІ!

НА СЛАВУ АМЕРИКАНСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ І НА ПОБІДУ РІДНОМУ КРАЄВИ!

The Borden Company

Щоби Українська мати знала про услугу, яку робить їй Компанія Бордена

Недавно тому одна українська мати сказала своїй приятельці, що вона, не знаючи, що робити в справі своєї дитини, написала до Компанії Borden's і попросила о пояснення. Вона писала по українськи і одержала скору відповідь. Се було новиною для її приятельки.

Ми є цікаві, скільки українських материй не знає ще про сю прислугу і длятого говоримо тут про Бордена Департамент Діточого Добробуту.

Сей Департамент є під зарядом вишколених мущин і женщин. На чолі сеї орґанізації стоїть лікар з великим досвідом діточих справах. Ся орґанізація не заступає вашого власного лікаря, але може достарчити богато цінних інформацій дотично плекання і кормлення немовлят. Вона є спеціяльно кваліфікована давати безплатні випробувані поради в справі уживання Borden's Eagle Молока (Іґл Милк).

Кожду українську матір запрошується щиро користати з сеї услуги. Се не коштує вас нічого. Тисячі материй одержують щорічно сю поміч, а Компанія Borden's чується щасливою, коли може стати вам у пригоді.

Ваш крамар може вам достарчити Borden's Eagle Молока. („Іґл Милк"). Не беріть иншого молока, лише таке, як пред-

THE BORDEN COMPANY
350 Madison Avenue
New York

КУПОН.
Зазначіть котру з книжок хочете.
Книжка приписів
Інструкції кормлення Книжка для немовлят
ІМЯ .....
АДРЕСА .....
Ukrainian

З ДНЯ.

ЧОМУ?

Московські большевицькі аґенти (є між ними і українські наймити) брешуть, що на Україні є українське народне правительство, а не московське, просто назначене у Кремлі, в білокаменній Москві.

Тепер же люди розумні повинні їм поставити таке питанне:

— Чому на неврожайній і маловрожайній **Московщині є хліб, а на врожайній Україні безхлібе і страшний голод?**

Чи не тому, що на Україні панує Москва?

БОЛЬШЕВИКИ В КРИТИЧНІМ ПОЛОЖЕННЮ.

Нюйорська большевицька ґазета, видавана в українській мові п. з. „Укр. Щод. Вісти", пише у виданню з 13. с. м. таке:

„Вісти" вкритичнім положенню!

Товариші і Товаришки!

В касі „Українських Щоденних Вістей" знаходиться заледви 100 долярів!

Ви знаєте, що це значить для дневної ґазети? Ви знаєте, що це значить тоді, як на видання одного числа треба більше як сто долярів?

Значить воно, що „Вістям" потрібна негайна фінансова поміч, єсли вони надалі мають виходити дневником.

До цьої помочи ми взиваємо Вас! Несіть її скоро! Давайте її нині, бо завтра може бути за пізно.

„Вісти" повинні виходити надалі дневником! Закриття їх через брак фондів було би соромом нас всіх а при тім й болючим ударом для нас всіх!

Всі симпатизуючі з Радянською Україною Товариства, Кружки ,Клюби повинні вділити частину грошей з своїх кас на пресовий фонд „Вістий".

Всі читачі і симпатики повинні скинутись по доляру-два на тойже фонд.

Тільки скоро!

Тільки без проволікань.

В противному разі може випасти з рук наше оружіє. В противному разі „Вісти" можуть впасти. Бо ще не знаходилися в такім критичнім положенню, як зараз.

Отже спішіть!

Спішіть з фінансовою помочею!

„Вісти" не просять, а взивають Вас до цього.

При тім не забувайте за збирання передплати. Ми ще раз кажемо: як потроїте число передплатників, то пресового фонду не треба буде давати!

* * *

Ся відозва кождого зворушить, то ані слова, одного до сміху, а другого до жалю, не над тим, що большевицька ґазета паде, але над тим, що вона не впала вже давнійше. Бо Українцям не потрібно московських ґазет, хотяйби видаваних в українській мові.

Українські большевики, як вони дійсно Українці, воліли би дати поміч голодуючим під московською совєтською окупацією на Україні аніж на глупу московську пропаґанду.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ ТА ІМПЕРІЯЛІЗМ.

Недоварена большевицька ґазетка „У. Щ. Вісти" накинулась на віденську часопись „Український Прапор" за се, що ся написала, що всі інтернаціоналізми повстали із змагань імперіялізму, себто, що погляд про одну міжнародню політику повстав зі змагань заборців опанувати як найбільше землі і народу. Тут розуміється всякі інтерналізми, чи то капіталістичні чи соціялістичні або комуністичні чи ще інші.

За сей погляд нюйорська большевицька ґазетка сильно вилаялась на „Укр. Прапор".

Але воліла сеї справи не зачіпати. Бо хотяй **в теорії** є також і такі інтернаціонали, що признають всім народам свободу і хотять тільки спілки для співділання (таку програму голосили австрійські соціялісти), так **на ділі** такого інтернаціоналізму нема.

Колись (1848 року) Кароль Маркс висмівав стремління малих народів Австро-Угорщини до свободи, а тепер московські соціялісти (комуністи) на ділі висмівають стремління других народів до свободи, бо посилали царські а потому свої „червоні" війска на завойованнє України, Білоруси, Кавказу, таксамо як се робили царі.

Се є заборчість, імперіялізм старомодний, капіталістичний, для панования сильнійшого над слабшим, з тою ріжницею, що йде під ґаслом соціялістичного імперіялізму, а не капіталістичного.

Тесаме роблять польські соціялісти, котрі захоплюють українські і білоруські землі.

Тесаме роблять і польські комуністи, котрим піддав „третій інтернаціонал" галицьких українських комуністів, а котрі заявляються за кольонізованнєм Східної Галичини жовнірами польської заборчої армії.

Значить, на ділі весь соціялістичний інтернаціоналізм є таксамо заборчий як і капіталістичний інтернаціоналізм.

Отже хотяй старий Пернерсторфер міг би був боронити свій інтернаціоналізм і казати, що він не заборчий, то московські большевики і їх союзники — польські соціялісти й комуністи вже красше зроблять, як мовчати-муть, бо їх заборчість, їх імперіялізм є занадто відомий, аби мож людий піддурити.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
і
STAR MILK
ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.
„Виплатиться щадити премійові картки".

PASSAIC, N. J.

Дня 30-го мая (на Decoration Day) відбудеться посвяченнє нової школи імени св. О. Николая в Passaic, N. J. В тім дни відбудеться маніфестаційний похід і віче. Всі громади українські, братства і товариства в околици дістануть спеціяльне запрошеннє. Тому проситься в тім дни не устроювати у себе жадних торжеств.

87-88 КОМІТЕТ.

ПРОБУЮТЬ НАЙТИ ЛІК НА МОРСЬКУ ХОРОБУ

Інжинери підприємства Вестінґгавз Електрик енд Менюфекчерінґ Ко. у Філадельфії роблять тепер спроби з механічним прибором, що має запобігати хитанню корабля, а тим самим усувати морську хоробу. Прилад має на ціли зробити рух корабля більше постійним та увільнити його від впливу колихання морських хвиль. Важить він 120 тон 240.000 фунтів). Перший такий прилад буде поміщений на корабли „Гокі Стейт", що виплине незадовго з Болтимор до Гонолюлю. Подібні прилади вже поміщувано на малих лодках і вони показалися дуже підходячими для запобігуванняхитанню корабля на боки. Хоч хитання корабля з переду назад (так званій „їзді по филях") запобігти прилад не потрафить, все таки пасажири будуть могти навіть серед найбільшої бурі ходити по покладі корабля, що має такий прилад.

КРІВАВА ДРАМА В СТАНИСЛАВОВІ

Дня 20. марта с. р. поповнив самовбійство здемобілізований польський жовнір Гладиш, поранивши перед тим вистрілом з револьверу свойого батька і матір. Гладиш повернув з війська нервово хорий, що було причиною цеї драми. Пораненого батька і матір перевезено до лічниці.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішнійші модерні кораблі в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусіднім місті находиться наш місцевий аґент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських країв через Гамбурґ.

CARONIA .....May 13
SAXONIA .....May 25
Кабіна $130; III. кляса $103.50.
Такса $5.00.

Через Шербурґ, Савтгемптон, Ліверпул і Ґлесґов:

SCYTHIA .....April 25
CAMERONIA .....May 6

Під особистим проводом прогулька з рівночасними полученнями в Савтгамптон до Данціґу, Пілави і Лібави.

MAURETANIA April 25, May 16
AQUITANIA....May 2, May 23

Через Англію або Гамбурґ до Данціґу $106.50; Лібави $107.
Такса $5.00.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

Отсим повідомляємо Українців в Америці і Канаді, що з днем 24. квітня б. р. пускаємо в рух нашу одиноку українську фабрику колибачів (rocking chairs) і инших діточих забавок. Коли Ви заінтересовані сього рода інтересом, пишіть по інформації до: 88,90

NEW JERSEY MUSICAL ROCKING CHAIR CO.,
24 CHARLOTTE AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.

БЕЗПЕРЕСТАННІ БОЛІ ГОЛОВИ І ЖОЛУДКОВІ КЛОПОТИ

П. Мартин Вирба, 829 Peace Street, Hazleton, Pa., пише: „Моя жена терпіла на болі голови і жолудкову слабість. Вона стала дуже ослаблена. Вона пробувала богато докторів тут і в Европі, та жаден не встиг помочи її. Її очи зістали ослаблені, відтак купила окуляри, однак болі голови продовжались як також болі в жолудку. Я дістав Ваше БОСАКОВЕ ГІРКЕ ВИНО, „Тонік Природи", і моїй жінці поліпшилося, вона не переставала його уживати, і тепер її жолудок є в добрім порядку і не терпить на болі голови. Вона є тепер здорова особа. Моїх шість дітий і я також уживаємо Ваше БОСАКОВЕ ГІРКЕ ВИНО і ми є здорові". Дістаньте фляшку від Вашого шторника ще нині. Пишіть: Bosak Manufacturing Company, Scranton, Pa., по брошуру даром „Провідник до будуччини". 88,91

ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦІВ
ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

ПРАВО ЕМІҐРАЦІЙНЕ З ДНЯ 19. МАЯ 1921, ПОЗВОЛЯЄ ВАМ ПОЇХАТИ ДО КРАЮ НА ШІСТЬ МІСЯЦІВ НА ВІЗИТУ. КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ МОЖЕ ПОЇХАТИ. АЛЕ ВАМ ПОТРІБНО ДОКУМЕНТІВ І ПОРАДИ. МИ ВАМ ВИРОБИМО ПАШПОРТ І ВСІ ДОКУМЕНТА І ВИ ПОВЕРНЕТЕ НАЗАД ДО АМЕРИКИ. ЧЕСНА ОБСЛУГА. КАЮТИ ДЛЯ ВСІХ НАШИХ ПАСАЖИРІВ В ТРЕТІЙ КЛЯСІ БЕЗ ЦЕНТА ЕКСТРА ОПЛАТИ. ПИШІТЬ ПО ІНФОРМАЦІЇ.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо „Американ Експрес Ко." чеками доляровими через Земельний Банк у Львові, котрий наше Бюро репрезентує на Америку, і Вам ґарантуємо що Ваша родина отримає в трох тижнях без клопотів.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ і полагоджуємо всі ґрунтові справи як: контракта, інтабуляції, і т. и. По інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y.
322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

ШИФКАРТИ через ГАМБУРҐ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН І ДАНЦІҐ, продаємо по компанічних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в долярах або марках по найнизшім курсі з повною ґваранцією. По всякі інформації пишіть або зайдіть до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ODESSA, CITY OF SORROW

Hundreds of Famine Victims Buried Each Week

Odessa, April 2.—Five hundred to 1,000 bodies are each week buried in Odessa's newest cemetery. They are carried out in pushcarts by friends or on their shoulders in coffins if the dead's relatives still have money and affection enough or are transported in motor trucks. If carried in trucks the bodies are piled high like so many broken packages, men, women and children all together and all uncovered, barring a few rags.

At the cemetery the bodies are dumped near a trench and cast therein. Sometimes there is no trench. It is yet to be dug. This statement of fact is not given in critism. The wonder is that the bodies are buried at all and many would not be but for the free Sunday labor of the Commuists, donated as party discipline.

To say that the last phase of the bitter story of famine Russia is told in this cemetery woul dbe a commonplace. Nobody can tell the story of Russia. Perhaps neither Tolstoi nor Hugo could have done it. Those living or visiting here only now and then at odd moments realize what is happening.

To say that the population of Odessa, though constantly renewed by Jews fearing pogroms in the country, is about one-half its pre-war population of 500,000 to 600,000; that conditions are as bad as on the Volga, worse than in Constantinople, or worse than Vienna at its worst; to say that the life of the people is daily sapped by fear, famine, nervousness, madness, hopelessness, doesn't mean much. Probably one would have to see this cemetery to understand.

"Why not go out to our cemetery and look at the mountain of unburied dead, if you wish to know what is happening to us," said a woman to the correspondent.

The way ran some miles to the northeast of the city's center, through the Moldavanka suburb, shattered by the explosion of 1918 in the military warehouses. All along the streets and the road were block after block of stone buildings knocked down. Beyond the wrecked and unused warehouse and factory district lay the burial place on the edge of the steppe.

"This is our third and newest cemetery," said the guide. "The others were filled long ago."

There were no bodies above ground. At the extremity of the graveyard a peasant bent over a shovel alongside a muddy trench. Called to, he came, wading through mud and snow. "Eighty bodies have been cast here and I am covering them," he said. Then: "I am hungry. I have not been paid for a long time. There are five of us. None of us have been paid."

This seemed to be the end of the story. Going back, a Russian priest stood at the gate, gowned in faded black velvet. "Let me show you something," he said, getting into the automobile. He directed the machine down a macadam road, leading past the cemetery to the open country. He brought the machine within a few minutes to a big motor truck, backed across the road. It carried some 56 bodies, limp and naked, arms and hands and heads rising here and there, massed like sardines in a can.

The driver explained that he had just come from the railroad station where the bodies had been assembled for him. He pointed to others lying in the mud across the ditch that drained the road. "These I brought yesterady. Only a part have been buried." he said.

The priest took the car a little further down the road. Here was another truck, unloading. "I got the bodies at the typhus hospital and the madhouse," said one of the men. Sometimes he got his loads from the streets, at house doorways; often babies put there by parents too poor to bury them.

How many people were being buried? No one could say exactly. A count had once been kept of those executed. Each had been buried with identity cards tied to the hands. But now there were too many and everyone was tired.

On the way back to the city, the priest was set down at his gate. He said he needed a pair of shoes but refused mone offered. He smiled a vague farewell.

On the way back to the city groups of people were met carrying their dead with no sign of mourning. They might as well have been going to market. No one pays much attention to the dead here. People are too abosrbed in trying to live.

"America. You from America? Why, you come from paradise," exclaimed an old imperial army officers, who has long acted as if mad to save himself. He touched the correspondent's coat, kissing the sleeve, then asked:

"Is it true, God's truth—that there is bread in America?"

ПОВІДОМЛЕННЄ.

THE LIVABOUT AUTOMOBILE EXTENSION BODIES
(АВТОМОБІЛЕВІ РОЗКЛАДНІ ПОКРИТТЯ)
ВИРОБЛЮВАНІ ТЕПЕР В
LINCOLN BODY COMPANY
КОРПОРАЦІЄЮ НЮ ДЖЕРЗИ З ФАБРИКОЮ І ГОЛОВНИМ ОФІСОМ В RAHWAY, N. J.
СЛІДІТЬ ЗА СИМ МІСЦЕМ В ЧЕТВЕРГОВИХ ЧИСЛАХ ЗА СПЕЦІЯЛЬНИМИ ВІДОМОСТЯМИ ТА ІНФОРМАЦІЯМИ.

Від черть століття відправляємо людей до краю, пересилаємо гроші і справджуємо з краю А НАШУ СОВІСТНУ ОБСЛУГУ ЗНАЮТЬ ЛЮДЕ ЯК АМЕРИКА ВЕЛИКА,

ТОМУ

Коли хочете їхати до краю скоро, вигідно і за найменшим коштом їдьте через нас.

ЗА ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ ҐВАРАНТУЄМО ЦІЛКОВИТО І ГРОШІ ВИПЛАЧУЄМО ВПОВНІ І В КОРОТКІМ ЧАСІ.

Приходіть, пригадіть або пишіть до:

Henry J. Schnitzer State Bank

141 Washington Street, New York.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРҐ ..... 3 кляса $103.50
ДАНЦІҐ ..... " " ..... $106.50 } І $5 податок
ЛІБАВИ ..... " " $107.00

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЕСТОНІЯ" - - - - - - - - 19. ЦВІТНЯ
„ЛІТУЕНІЯ" - - - - - - - - 3. МАЯ

Також новий кораб лінія між Лібав — Данціґ — Галіфакс, Канада.

Переконуйтеся місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або BALT. & AMERICAN LINE, Inc., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York, City.

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гнутися на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10,000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корчів за

$375.00, $50 ЗГОРИ і $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.

Земля находиться при великім фабричнім місті Нью Бронсвік, стіть Нью Джирзи, 50,000 людности, 55 минут відїздом з Нью Йорку, де находяться великі фабрики, з доброю платнею. Близько школа і церков. На тій землі побудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати як рент. — В разі купна компанія вертає кошти подорожи.

Офіс отворений також в неділі до полудня.

Не зволікайте а рішайтеся скоро. Приймаємо Либерти Бонди як готівку. Пишіть або голосіться по дальші інформації до

HAMILTON REALTY CO.,

63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.

КОМПАНІЯ Є ПІД КОНТРОЛЮ СТЕЙТУ.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.

Старанна опіка для родин.

Родинці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, поки не число відїжджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву поміч оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За всякою порадою повинні відноситись з повним довірем до знаної Вам старої фірми, еде вас полагоджують точно і ретельно

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

Дописі

ВУНСАКЕТ, Р. ЯП.
В справі Національної Позички.

До сеї пори в цілій тай званій області, Ню Інґленд, найбільше причинилась до національної позички українська громада у Вунсакет. Як доказ сього можна взяти хотьби те, що наша громада являється перша з ряду, котра закупила за найбільшу суму бонди національної позички. Однак треба зазначити, що хоть наша громада закупила за найбільшу суму українських бондів з згаданій околиця, то до сего так важного історичного діла віднеслась найширійше тільки одно товариство, а саме: „Запорожська Січ". Що правда зі всіх инших товариств, котрі істнують в нашій місцевости, воно має найбільше згуртованих членів. А всі з них покупили Українські бонди. Другі товариства, на жаль, сего еще не зробили а навіть дуже пасивно до сеї так пекучої справи поставились. Хиба що поодинокі їх члени покупували бонди, а репта так і осталась. Чому і через що другі товариство не пішли за прикладом „Січи", то справа досить важна тілько що наша громада чомусь сю справу обходить мовчанкою. Конечно потрібно, щоб про це не мовчати, але поставити на порядок дня, хотьби тільки тому, що на будуче коли прийде сповнити якись важне громацьке діло, чи то у виді підмоги рідному краєви, чи в чім иньшім, так щоб наша громада зуміла із сим лихом справитись. Корінь сего лиха полягає в тим, що у нашій місцевости істнує кільканайбуть українських товариств, помежи котрими нема цілковитої згоди. І коли прийде якась важна справа, так замість зійтись, обрадитись, і взятись за справу всі разом то они сего неробляють. А нероблять тому що невзгоді помежи собою живуть. А як раз в теперішний час наша українська справа вимагає від нас як найтіснійшої звязи, межи нашим українським народом взагалі, а з окрема тут в Америці, де ми маєм спромогу помочи матеріяльно в боротьбі нашим братам для здобуття української Галицкої держави. Потрібно щоб хоть в такий важний час постарались залишити ту незгоду, поміж собою, та взятись спільними, дружними силами і виконувати ту маленьку частину громадського діла, котре їм припадає. Они ніяким способом не можуть сего зрозуміти, що колиб сь взяли всі разом до праці, то так у двоє для свого народу більше зробили би роботи, як роблять до тепер. А тим самим показалиб нашим ворогам, що ми народ, з котрим треба сь рахувати і на котрого неможливо дивитись як на свого підданого. Та поминувши те ті товариства, а взглядно їх провідники, мов не бачуть тих злидній в котрих переживають наші брати під ляцьким обухом. Не бачуть того катования, котрого допускаються ляхи над нашими безборонними братом, тих тюрмів, шибениць і всяких поругань над нашим бідним поневоленим народом. В такий больший час ті провідники, зігнорувавши всякі почування для свого народу, немовби на перекір одні другим стараються стати на чолі вунсакецької української Громади. І то тільки ни са се, аби показати своє „я", нездалячись на се, що тим самим приносять велику шкоду для української справи. Навіть така важна справа, як національна позичка, і тут межи ними не прийшло до згоди. А головно товариство „Вільне Українське" відказалось купити бонди тільки тому, що бонди сподаються за ініціятивою „Запорожської Січи". Прямо через таку дурнищо, ті «котрі» себе мають за найсьвідомших, і найбільших патріотів, української громади Вунсокет, вони похвалились, коли прийшло до так великого діла як купити українські бонди. Та цього не досить, що они не купили бондів. Вони еще намовляли инших другів, щоб ті не купували, бо мовляв, яка запорука на ті бонди, коли правительство Др. Е. Петрушевича немає у своїх руках Галицької України, на котру видало бонди. Ну і чиж не патріоти вони? Тільки що сараки забувають одно, а саме. що щоби правительство Др. Е. Петрушевича, прийшло до власти у Східній Галичині то треба за се боротись. А купивши український бонд, то тим самим помагаєш тому правительству, боротись за здобуття тої власти. І коли ми Українці в Америці відмовимось від сеї боротьби, то се значить, що ми самі помагаємо лядам катувати наш український нарід. Так товариші. хоть стою з вами в одним товаристві. але від сього ніколи не відмовлюсь, ні! Купуючи український бонд я свідомо переконаний що тим самим помагаю боротись нашим братам в старім краю. Коли вони инших підмовляють своїх дорослих, то нишпалки ся чи им хто за се ручить чи ні. Раз они як вірні сини України, люблять еї, і хочуть бути вільним народом так і життя своє кладуть. Так а не инакше повинні поступати всі щирі патріоти. Але по правді сказати то річ не в запорущі а в тім що „Вільні" нестоять на чолі сього комітету, котрий займаєся розпродажею українських бондів. От ощо им робить, через се они питають о запорущі. Бо фактом єть, коли правительство Др. Е. Петрушевича, видало бонди, і Українська преса оголосила. то ті самі дівчі агітували за тим аби бонди купувати. Але коли за покликом „Запорожської Січи" Українська Громада зійшлась на збори, і вибрала комітет который занявсь тою справою, а до сего комітету невибралося як раз сих „вільних", так они зараз по тих зборах зачались ставити до українських бондів опозиційно, а далі пітали о запоруку, забуваючи на попередній свій вазнь, щоб купувати бонди, у котрім небуло згадано о запоруку. Ось як ті „вільні" дівчі немовби самі собі на глум і сьмих перейшли до таких наівних аргументів. Еще варта згадати що колиби не тота амбітність сих і ще декотрих проводарів, то річ ясна що вунсакецька громада булаб у двоє причинилась до національної позички. На закінчення еще скажу, що жодний кождий щирий Українець Вунсакіт, незважаючи на тих запоручників, взявся енергічно за сю справу, та пішов по своїх близьких знайомих, котрі еще не купили українського бонда. і розповів їм, яке велике значіння має український бонд в боротьбі за українську, галицьку, державу, то напевно що сих великодушних свять можна би що так пекучу справу закінчити. А тим самим поставиливби нашу вунсакецьку українську громаду еще на більшім уровню ч патріотичній свідомости і роботі.

Михайло Скібінський.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріальна.

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
French Postal Service

Поспішна лінія

НЮ ЙОРК — МЕМЕЛЬ

LA TOURAINE ..... April 22
PARIS ..... April 26
ROCHAMBEAU ..... April 27
LA SAVOIE ..... May 6

*Поступення з S. S. Pologne виїзджаючий з Havre 14. цвітня.

ЦІНА 3-тої КЛЯСИ.....$110.00

Знамениті 3-тої кляси вигоди. Кабіни з умивальнями і водопроводами для 2, 4 або 6 людий. Особний їдальний покій, покій до курення, бара і голярня для услуг для 3-тої кляси пасажирів. Вино і пиво даром.

По дальші інформації голоситись до місцевих агентів Французької Лінії.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить різні задавнені хороби так
МУШИН ЯК ЖЕНЩИН

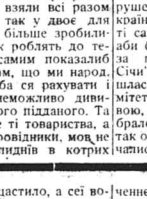

Нью Йорк офіс:
335 East 18th Street.
Понеділок середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

DR. M. SMITH
10 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мушин, женщин і дітий.
Найновійшій електричні апарати.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
буде приймати щоденно від 11—1 попол. й 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 1118.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУШИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Годин від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНІХ НЕДУГ І ЖАХУВЕР.
Години приймання: від 9. рано до 8. вечер, а неділі до 4. пополудню.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціялізує зі старого краю. Лічить недуги мушин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає ледушим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ого і 18-ого улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО КРАЮ

можно відїхати кождого дня, хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкій занятість. Паспорти на виїзд полагоджимо до прибуття до нас. Зверіться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

КАШЕЛЬ І ПЕРЕХОЛОДЖЕННЕ НЕДОЛЮГАЮТЬ МЕНІ БІЛЬШЕ.

П. Матуш Гадзік, 1127 Hayes Ave., Carrick, Pa., Pittsburgh, пише: „Кождого року довгами мені кашель і переходження. Я пробував всякі лікарства на кашель, однак жадна з них недавала мені пільгу, кашель звичайно тримався мене, його звичайний час. Відтак дістав я Боскове Гіркє Вино і відразу чувся лїпше. Я уживав його довший час і переходження уступали зовсім. Я думаю що є се так цінний лік, що кождим разом коли трохи чуюся переходженим, беру Ваше Боскове Гіркє Вино і недолягають мені більше ні переходження ні кашель. Вово відбудовує цілий мій системі і бережє його від свого рода нападів". Богате, доказне червоної кровини Боскове Гіркє Вино, є причиною чому п. Гадзік є нетикальний від кашлю і перехолодженъ. Коли Ваш шторінк не може достарчити Вам його, пишіть до Boxle Manufacturing Co., Scranton, Pa. і попросіть о „Провідник до будучини" висилаий даром.

88.90

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ ФАРМА, 105 акрів, добра для молочарні і повну збіжа, акер $75.00 враз з 16 коровами, 4 кіньми і всіма знарядами. Вплати половина, решта на довгі вигодні. Вплати половини цїни, є сусідні Українців і Поляків. Голоситися до: **LOUIS MUEHLBACH, властитель, Bath, N. Y. Steuben Co.** 87-88

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

По причині старости і слабого здоровля, продається фарма 215 акрів, грубий лїс, великий сад, дім на 16 кімнат і другі забудовання, 6 дійних коровів, 2 молоді коні, 150 курий, 5 безрог, автомобіль, ціла машинерія, на цементовій дорозі, 5 минут ходу до школи, церкви і театру. 2 милі до нїкакого міста. Ціна за все $3700, готівкою $1900. 83-88

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ В ПОЛУДН. НЮ ЙОРКУ

Фарма 175 акрова, 2 домн, красні забудовання. 30 акрів грубого лїса, великий сад, 2 худоби. Коні, машинерії, збіже, 230 бушлїв барабольо. Ціна $5000, вплата $2000.

Фарма 80 акрова, добрі забудовання, худоба, коні, машини, 16 акрів пшениці, лїс і сад. Ціна $2000, вплата $1000. Есть тут вже 123 Українців на фармах. Маю до 200 инших фарм. Пишіть по цїнник. 85-88

S. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарми в найліпшім підсонню в Пенсильвенії, в околиці Филядельфії і инших більших міст. Фарма 80 акрова, добрі будинки і земля, грубий партиний лїс. Ціна $3700, вплати $1500. — 24 акрова з будинками і малим инвентарем, ціна $1600, вплати $800. — 140 акрова, найліпша земля з будинками, ціна $8200, вплати $3500.

JOSEPH MOZYNSKI,
Quakertown, Pa.

НА ПРОДАЖ ДВІ ФАРМИ

в сусїдстві недалеко міст і фабрик воєнних та газикових. Перша 80 акрів, будинки, 4 штук худоби, 20 кур, 3 кусий і фармерські знаряди. Ціна $1800, готівкою $1400. Друга 150 акрів, 2 стейтовій дорозі, дім, 3 9 кімнат, вода зимна і гаряча, кухалня, сім-тїг, база, сайло, курник, кузня, леднїня повна льоду. Всі фармерські знаряди і машинерія, 8 штук худоби, 75 акрів до управи, 164 пасовиска огородженого дротом, решта лїс. Потік плине через фарму, малий сад, земля чорнозата, родиться тютюн, вибуда і т. д. Є тут в дні дуже купелевих, збут на все. Властитель Американець, старший, сам оден і мусить продати скоро і тано, бо не можє сам обробитися. На тій фармі все було 40 штук худоби. Вово добра і про двох сильнюхів ще могліб в згоді господарити. Ціна $6000, готівкою $1500 або більше. Хто прійде скоріше той набуде сю фарму, а я вже не буду потребувати і инших у мені. Я хотїв би щоб хтось з наших купив її. Голосіться чим скорше до: **STANLEY NYCZAY, Staffordville, Conn** 87-91

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На причині виїзду до Европи, хочу СПРОДАТИ ЗАРАЗ ЗАРАЗ (candy store) Голосіться під ч. 340 E. 21st Street, New York City. 85-90

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРИЯ в добрі положенню межи Американцями. Помешкание разом зі шторм. Бизнес виробдений, ціна приступна. Продавець з причини недуги виїжджає. Голоситись на адресу: **W. NAREPECHA, 721 Henry St., Brooklyn, N. Y.** 86-91

ПОТРІБНО СЕРЇЗМЕНІВ.

Коли Ви є недовольні з сотерічного Вашого заняття і хочете увійти в зносини з великою фірмою, зголосіться до: **D. W. Dryden, Hotel Carell, Jersey City, N. J.,** в суботу, рано від 10. до 12. голини. 87-88

НА ПРОДАЖ БІЧЕРНЯ, добре ідучий інтерес в місточку між 4000 мешканцями. Новомодні уряджение. Інтерес в поспішнім роді дав приход $15,000. Ціна $1,200, готівкою. Причина продажі — здоровє. Голоситись до: **D. JUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y.** 86-88

НА ПРОДАЖ годівий млин, бординг гавз, готель, фарми, огородові і годівні курей в околиці Catskill, Coxsackie, Ravena, Albany — бизнесовий агенс і можна купити з малою готівкою. Голоситися до: **J. DUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y.** 67-69tu 1h sat—

НА ПРОДАЖ удержаний уладжений офіс на Avenue A, межи 11. а 12 улицями в Нью Йорку, грозом з машиною до писання, сейфом і т. д. уряджения. Добра нагода до ведения бизнесу, бо офіс міститься в дільниці українсько-російській. Рент місячний $45.00. Голоситися листовно до: **„Ojczyzna", 224 West 3rd, New York City,** або **Adam Lesniak, close, 523 E. 6th St., New York City,** або телефоном Canal 9654. 87.88.90

ПОВІДОМЛЕННЕ.

DR. L. MENDELSOHN повідомляє своїх пацієнтів, що виїхав на вакацію з днем 12. цвітня і невернє до 25. цвітня, коли зачне знова приймати пацієнтів. 86,88,90

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ПАТЕНТОВАНИХ ГРАЮЧИХ КОЛИБАЧІВ, КОНИКІВ І РІЖНИХ ДІТОЧИХ ЗАБАВОК.

Отсим подаємо до відома своїм удолюням, щоби подали свої точні адреси, позаяк будемо висилати кождому його шери. 88-90

NEW JERSEY MUSICAL ROCKING CHAIRS CO.,
24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J.

НИКОЛАЙ ГЕРМАН DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York
Український склад мясних виробів найліпшого гатунку, як: старокрацка ковбаса, шинка, вудмена соломина, кишки і всякого рода взятого перед. ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ПОТРІБНО СЕРЇЗМЕНІВ ДО СПРОДАЖИ ШЕРІВ.

Ми пошукуємо ваш інтерес і виключаємо 125.000 добрих шерів. Ми потребуємо трох або чотирох сейлзменів на либеральній комісовій підставі, як також добри нагоди увійти в бизнес з великою фірмою по сьвіменню її зфінансована. Голоситися до: **D. W. Dryden, Hotel Carell, Jersey City, N. J.,** в суботу рано від 10. до 12. голини. 85-92

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити, що декотрі Українці гарно заробляють і не бояться, що завтра будуть голодувати, а другі з нужденьжають з дня на день або голодують. Перші знають англійський язик а другі — ні. В Америці все залежить від знання англійського языка. Після нашої легкої системи Ви навчитеся його в протягу 3 місяців почтою. Пробну лекцію з подробними висилаємо за 10 центів, гріши або марками; приймаємо і канадійські. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46,
525 W. 47th Street, New York.

ДР. АБОВИЧ
Говорить по українськи.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУШИН І ЖЕНЩИН.
Урядові години від 9. рано до 8. веч., а в неділі до 1. полудня.
329 E. 10th St., близько Ave. B, New York City.

НАЙНОВІШИЙ
КАТАЛОГ
КНИГАРНІ „СЧОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ
SCHOVOY BAZAR
84 E. 7th ST.
NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР І КНИГАРНЯ ІМ. І. ШЕВЧЕНКА
має великий склад книжок всякого рода: Історії, Повісти, Оповідання, Байки, Співанники, Молитвеники, Церковні Книги, Образи релігійні і патріотичні, Стінні календарі, Перекидні картки і много инших річей як: Вишивані сорочки, Обруси, Фартухи, Краватки, Хустки, Взори до вишивання, Канва і Нитки Д. М. С. Вироби в золоті, Гердани женські і музикальні пищорки і інструктівні до роблення подорожної роботи. Катальог даром. Адресуйте:
UKRAINSKA KNYHARNIA,
168 E. 4th St., New York, N. Y

СКОРА ПОМІЧ на катар міхура і нирок. Повне і успішне. Кождо належне ознакена MIDY. Стережіться підробок.

SANTAL CAPSULES MIDY

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без різниці в котрій сторони Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заїздять гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Тел. Seeley 4252 і 4557

СТЕФ. І. СВУСАК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.
Достарчуємо автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Удайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

В. Будзиновський.

„ПШЕДМУРЖЕ".

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

(Продовженне).

Про нехіть Поляків до війни свідчить збруя польских шляхтичів. Як до Польщі прийшов на короля Мадяр Батори, і побачив своїх нових польских лицарів, сказав, що та збруя „добра на машкараду, не на війну". Лозінські пише: „велика вартість збруї польского шляхтича не була в її доскональности (технічній), як в тім часі кождо в Німеччині, або Італії, але в богатстві прикрас з золота і самоцвітів. Се збруя костюмова, не военна". Отже польский шляхтич мав збрую лише до паради. Туди, де можна такий маєток стратити, отже на війну, власник такої збруї чейже не йшов.

Франциз, що привіз до Польщі жінку короля Володислава IV., придивившись Полякам, писав: „Поляків звуть военним народом. Але про те війни з ними ніхто не боїться. Ведений раз молодушним ніж шляхтичим почуванием, говорять: пусте, що станеся по нашій смерти. Коби лиш ми дожили нашого віку таксамо, як прийшли на сьвіт".

Італієць Теполо, що приїхав був підмовляти короля Володислава IV. до війни з Туреччиною, писав: „Поляки волять користи спокійного життя, ніж користи, які могли би мати з війни. Бо живучи від многих літ в найбільших роскошах, богатстві і вічнім нероботі, хоч з усіх сторін окружають їх явні вороги, або сусіди підозрено приязни, ані чути не хочуть про оборону власного краю".

Польський історик Шайноха наводить якогось італійского дипльомата з р. 1646: „Поляки омерянли собі війну так дуже, що вони, з того чи сего часу, богаті, чи менші богачі, ба й жінки і діти, всі противні війні. Загальне до неї омерзіннє народу переходить у вибраженне".

Польська шляхта так боялася всякої війни, що, як каже Шайноха, по р. 1634 „вся шляхта дуже підозрено уважала на кождий крок, кождє слівце королівське, которе показувало нахил зірвати згоду з погинном. . . .Мимо загальної відрази до воєн публичним трудом. . .."

Польська шляхта сама не хотіла битися в оборонї краю, і не давала грошій на наєм війска. Коли в р. 1646 король заждав від сойму грошій на війну з Татарами, перемиський капітелян Дерло сказав у сенаті: „Бути нам рабликом і не висувати лоба з шкаралупі, як не хочемо, щоби ся потвора нас пожерла нас. Наші предки все письвіряли ухилитися від війни з Туреччиною, з иншими ворогами їм щастило, а сеї вони стереглися".

Шайноха пише: „Дістати від сойму податки і дозвіл на війну було таке непевне і тяжке, що декше було королеви відречися сеї помочи і обтяжити себе приватним довгом, ніж походити народ з війною намірено двором, хоч би від неї залежала безпека вітчизни".

Литовський сойміик дав 9-го липня 1641 таку інструкцію своїм послам на сойміі: „Наше воєводство не добачує очивидної небезпеки від турецького цісаря, отже поручаємо нашим послам не позволити на ніякі податки, на ніяку зачінну війну".

Татарські наскоки на землі Польщі Лозінські зве „ганьбою Польщі", бо Польща терпіла сі невгавочі наскоки, хоч то були „не правдиві війни, а грабіжі з оружені і легкі до побиття. Доказ в тім, що під Мартиновом 5-тисячне військо розгромило 60тисячну орду". Лозінські не годен зрозуміти того, що правдива верства, себто шляхта „не мала тілько сорому, щоби, як вже не зробила того, що зробила Московщина, розбудити розбійничого воєвода в семи його гнізді, то дай чуйність, відпорон, зорганізованою постійною обороною границь обезсилити його заміри... Правда, на соймах і зіздах не брак патріотичного бомбасту (перехвалок), гарних фраз, лицарських обітів, але тим великим ротом промовяне мале серце".

Тяжком пішшта шляхта польськи потворгувала для себе приязні, щоби в воєнного походу за границі король не сміг сьвідчити П. Дальше пішов приведений, що й шляхотьке спротивлення король може скликати лише за згодою воєводства. Коріно польські воєводства, що від татарських набігів не терпіли, взагалі не давало дозволу на ополченне. В українських землях, хоч згода воєводства вже була, то ще було далеко до того, щоби шляхта справді вібшлася. Лозінські пише: „Татари вже сидять на карку населення. Воєвода взиває шляхту. Як не запізно, то все надурно. Збагаючого тону уневіросалів і з заклинань, видко, як тяжко було спонукати шляхту, щоби зорганізувала оборону. Шляхта була глуха, не чула сих покликів. Татарські наскоки були такі часті, проби оборони все були такі слабі і безуспішні, що оборону стали уважати неможливою і татарські напади за лихо конечне, що лише з неба падо за волю Божою і недасться відвернути людського рукою".

І таний Жулкевські говорив, що „Татар побити майже такісамо неможливо, як би хотів побити птахи, що літають у воздусі".

На вість, що йдуть Татари, пише Лозінські, „шляхта втікала до міста або замків, народ в ліси". Тай тілько було оборони. Як деколи шляхта зійшлася і привела свої війска, то показувалося, що всі шляхтичі на Кулу привели того війска менше, ніж було військо людного з них тоді, коли інші відбирати маєток від иншого шляхтича, або рабувати його двір, його хлопів.

(Дальше буде).